

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

92. An valida sit talis Collatio facta habenti jam sufficiens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

amittat ipso facto, nullâ monitione præmissâ: hæc enim poena nisi exprimat in iure, nequaquam contrahitur; in Trid. autem, neque alibi exprimitur dicta poena in eos, qui duo simplicia non residentia obtinent simul, vel unum simplex cum dignitate, officio vel beneficio curato in diversis Ecclesiis, Azor. *loc. cit.* cum aliis, quos non citat. sic expressè Pirh. *ad tit. de præb. n. 169.* neque per adeptionem alterius Canonici, vel beneficii simplicis vacat, seu amittitur ipso iure prior Canonicatus, vel aliud beneficium simplex prius habitum, si ratione residentie personalis secundum loci consuetudinē sint compatibilia. citat pro hoc Abb. *in c. ult. de cleric. non resid. nu. 4.* Idem tenet Gonz. *gl. 15. n. 26.* ubi: *Trid. sess. 24. c. 17. statuens, ut unum singulis conferatur beneficium, non plura, etiamsi simplicia sint, non inducit vacationem primi ipso iure per obtentionem secundi, dum utrumque residentiam non requirit.* citat pro hoc Nav. *conf. 10. & 13. n. 3. tit. de præb. & Rot. in Callagur. beneficii. 30. Octob. 1577.* Eandem sententiam sequi videtur Castrop. *d. 6. p. 3. § 6. n. 11.* ed quod, ut ait, licet Trid. *sess. 7. c. 4.* inducat vacationem ipso iure in beneficiis aliis incompatilibus, non videatur comprehendere horum beneficiorum incompatibilitatem pure tantum ex sufficientia illorum; quod hæc incompatibilitas non tam sit beneficiorum, quam beneficiati, cui est illorum beneficiorum interdicta collatio: absolute autem dicat *n. 13.* probabilius esse obtento insufficiente, si conferatur aliud sufficiens, per hoc non vacare primum illud insufficientis, nec esse illicitam illius collationem; neque in hoc obstare, quod iuxta Trid. unum tantum beneficium sufficiens singulis sit conferendum; quia dum habenti insufficientem conferitur sufficiens, de facto ei non conferatur nisi unicum sufficiens; aliud namque insufficiente ei non conferitur, sed jam collatum supponitur. Addit tamen Gonz. *loc. cit.* ex dispositione *cit. c. 17.* Trid. posse Ordinarium privare istiusmodi plura beneficia habentem, citat pro hoc Nav. & Rot. *ubi antè.* & Gutier. *conf. 10. n. 1. & seq. Pur. decis. 230. l. 3.*

3. Nihilominus contrarium tenet Garc. *cit. c. 5. n. 301.* etiâ expressè, & in terminis loquens de beneficio secundo simplice insufficiente, nimirum: quod ad ejus obtentionem ipso iure vacet primum sufficiens; & quod plures S. Congreg. declarationes, quas citat *eodem c. 5. n. 84.* indistinctè asserant, per adeptam possessionem secundi vacare primum sufficiens rationem etiam dat hanc; quod, cum ex decreto Trid. habenti beneficium sufficiens non possit aliud conferri ad effectum retentionis amborum simul, appareat, secundum, etiam insufficientem, esse incompatibile cum primo sufficiente, & consequenter primum vacabit ipso iure: quæ tamen sequela non videtur legitima; etsi enim hinc rectè sequatur, quod etiam vi dicti decreti Trid. prius debeat dimittere, si velit retinere secundum; non tamen ex inde videtur sequi, quod illud primum vacet ipso iure vi ejusdem decreti, Quin & contra hoc, quod dictum à nobis supra ex Pirh. & Fagn. item paulò antè ex Castrop. quod retinere possit sufficiens ex post collatum cum insufficiente præhabito, subiungit Garc. *nu. 303.* idem dicendum, nimirum vacare etiam ipso iure primum insufficientem per obtentionem secundi sufficientis; sed quomodo ea cohererent cum iis, quæ ipse dixerat *nu. 262.* ubi: *certum est, posse quem licitè obtinere duo simplicia residentiam non requirentia, seu unum residen-*

riam requirens cum alio eam non requirente, quâdo alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem &c. debebat enim dixisse, quando neutrum per se est sufficiens, sed ambo simul sumpta tantum sunt sufficiens sustentatio; nisi per obtinere duo intelligere velit, quod habenti unum sive sufficiens sive insufficientem conferri possit licitè & validè aliud sufficiens, non tamen ad effectum retinendi ea simul.

Questio 92. An ergo valida sit talis collatio facta habenti jam sufficiens?

Respondeo affirmativè: Castrop. *cit. p. 3. s. 6. n. 10.* sic in terminis docet Garc. *loc. cit. n. 283.* quod habenti beneficium sufficiens rectè possit conferri aliud, illo primo prius non dimisso, quamvis per affectionem secundi vacare dicat ipso iure primum; pro quo citat expressam declarationem S. Congreg. quæ sic habet: *habenti beneficium sufficiens potest conferri aliud; sed habita possessione secundi beneficii sufficientis, vacat primum sufficiens.* Item alias binas nempe 3. & 4. quas recitat *n. 84.* & sic collatorem ordinarium conferentem ordinariâ auctoritate posse providere iam sufficienter beneficiato; pro quo citat *n. 285.* Lap. Domini. Franc. *in c. 15. cui. Paris. conf. 40. n. 10. p. 4.* Caputaq. &c. similiter dicit *n. 286.* Patronum tam Ecclesiasticum, quam Laicum posse præferre habentem iam beneficium aliud sufficiens contra Pavin. *de off. & pot. capit. sed vac. q. 5. p. 12. nu. 3.* etsi secus esse dicat idem Garc. in conferente non nisi ex potestate delegatâ providendi, de quo procedit textus *cap. 15. cui. utpote respectu cuius delegati sufficienter beneficiatus non dicitur persona idonea de jure ex c. super inordinata. de præb. & sic ait n. 291.* Nuncium Hispaniarum, cui inter alia datur facultas beneficia ducato rum personis idoneis providendi, non posse providere alicui habenti jam aliud beneficium sufficiens, citatque pro hoc Cuchum *in instrum. majorib. l. 3. tit. 5. n. 155.* addit tamen; quamvis Nuncius hoc curare non soleat iuxta dicta à se *p. 1. c. 5. nu. 289.* (quod tamen de legato id neget Garcias, displicet Castrop. *loc. cit.* affirmanti contrarium, ed quod habens sufficiens, incapax non est aliud recipiendi, si vult prius habitum dimittere; sicut habens curatum, aliud curatum recipere potest cum voluntate dimittendi primum, adeoque quisque habens potestatem providendi personas idoneas, statim providere poterit) è contra vicarium Episcopi habentem specialem facultatem conferendi, posse conferre omnibus, quibus potest conferre Episcopus, & sic habentibus jam beneficium, tradit *ibidem* Garc. pro quo citat Paris. *ubi supra n. 11.* Rebuff. *in pr. in forma Vicariatus. nu. 84.* Et licet in facultate ei concessâ dictum sit, quod conferet personis idoneis, hoc tamen solum intelligi de idoneis ratione ætatis, morum &c. pro quo citat Rebuff. *ubi ante n. 87.* Strozium. *de vicar. Episcopi. l. 2. q. 100. & 101. nu. 1.* non obstante rextu *c. 15. cui. ed quod is rextus tantum procedat de delegato Papa, & in habente potestatem delegatam auctoritate Apostolica; non verò in delegato Ordinarii, pro quo n. 294.* citat Paris. *conf. 40. n. 14.* Lap. &c. De cetero, dum habens sufficiens vult provideri de alio sufficere cum retentione prioris, non solum non delegatum, sed nec Ordinarium id ei conferre posse; quia non licet Ordinario conferre aliud sufficiens habenti jam aliud sufficiens, & illud retinere volenti; & si tentet facere hanc collationem,

eam nullam fore, utpote factam inhabili & incapaci, tradit Castrop. loc. cit. n. 10.

Questio 93. An, si statuto aliquo speciali (idem est de testatoris voluntate) cautum est, ut beneficium aliquod simplex cum alio quovis obtineri nequeat, est neutrum aliis requirat residentiam, nec aliunde sint incompatibilia, ipso jure primum vacet per obtentionem secundi?

Responder affirmativè Azor. cit. c. 13. q. 8. (et si addat, sic esse post Trid. & aliàs ante Trid. fecus fuisse, quia tunc data optio, ut uno sibi retentio, alterum dimitteret) gl. 15. n. 130. expressè dicens vacare ipso jure in omnibus casibus, in quibus fundator ita disponit. Idem tradit Lott. l. 3. q. 23. n. 1. nempe licere cuivis fundatori statuere, etiam circa beneficia aliàs de jure nullatenus incompatibilia, ne fundatum à se beneficium conferatur habenti jam aliud; vel etiam ne habens beneficium à se fundatum assequi insuper possit aliud; inductà etiam ipso jure vacatione præhabiti, si fecus, & contra voluntatem suam fiat: & ait Lott. hanc fundatoris legem per Episcopum approbatam usque aded servandam esse, ut sit immutabilis.

Questio 94. An, dum habenti duo non sufficientia conferat in super alius non incompatible, vacent ipso jure illa duo præhabita?

Respondeo in sententia illorum, qui affirmant posse habenti insufficientia plura & plura concedi, usque ad congruam sustentationem, negativè: patet. quin & Parif. l. 3. q. 1. n. 129. ait, in eo, qui habet magnam multitudinem beneficiorum, per hoc non intrare vacationem ipso jure, de qua in c. de multa, de præb. & in extravag. execrabilis. de cetero in contrarium adducit Garc. p. 11. v. 5. n. 310. Responsionem S. Congregationis, ubi dicitur: si Ordinarius conferat tertium beneficium habenti jam duo beneficia simplicia insufficientia ad sustentationem, esse quidem validam collationem tertii beneficii; sed vacare illa duo prima, si illud tertium per se sit sufficientis; aliàs si hoc non sit sufficientis, provisum debere alterum ex iis dimittere: & si provisus habens illud beneficium tertium continet possessionem amorum præhabitorum, illa ambo vacent.

Questio 95. An si habenti jam duo, vel plura beneficia incompatible, ex dispensatione legitima conferatur tertium incompatible, vacent ei ipso omnia illa priora?

Respondent affirmativè Azor. cit. c. 13. q. 10. Garc. cit. c. 5. n. 169. Pirh. tit. de præb. nu. 172. juxta clem. si plures, de præb. ubi dicitur: si plures obtinens dignitates aliam dignitatem aut beneficium, curam animarum habens acceperit, dispensatione super hoc legitime non obtentà, ejus possessione adeptà pacificè dignitates, quas prius habebat, ipso jure vacare censemus. sicut, si dignitatem unicam obtinenti alia similis conferatur, ejus pacificè possessione habità, prima de jure vacaret. Et idem ait Azor. ibid. quod etiam per adeptionem quarti vacent omnia tria præhabita; eod quod citata clem. loquatur generatim si plures obtinens. Nec obstat, quod collatio tertii illius aut

quarti beneficii non valeat, seu nulla sit in eo casu (secus ac contingit, dum habenti duo compatible confertur tertium); hanc enim collationem valere, etsi duo prima beneficia tum vacent, asserit Azor. cit. q. 10. §. quares. ut Garc. & Pirh. loc. cit. n. 173. juxta c. Ordinarii, de off. jud. Ordinari. in 6. ubi dicitur, quod habenti plura incompatible etiam cum sufficiente dispensatione, non potest aliud tale conferri, nisi dispensatio etiam ad illud extendatur, vel nisi prius habita resignet, & alia collatio nullius est momenti, adeoque non videatur posse inducere vacationem præhabitorum: non obstante enim hac invaliditate collationis, adhuc per pacificam possessionem tertii aut quarti illius adeptam vacant priora, juxta c. eum qui, de præb. in 6. ubi dicitur: per adeptionem beneficii incompatible de facto (hoc est absque justo titulo) obtenti, ita vacare primum, sicut per adeptionem justam seu legitimam. Pirh. cit. n. 173. Garc. n. 171. dicens sic intelligi cit. clem. à gl. ibid. v. vacare, Cardinal. & c. item à Dominic. in c. Ordinarii. §. in conferendis. n. 5. & 7. Franc. nu. 2. Gamb. de off. leg. l. 5. tit. an legatus possit uni conferre plura. n. 150. Roffiniac. de benef. c. 5. n. 37. idque etiam secundum aliquos procedere, non adeptà pacificè possessione tertii; dum per provisum steterit, quod minus eam adipisceretur, nisi ante renunciaverit possessioni tertii minus legitime facta; ne melioris conditionis sit, qui acceperat collationem tertii illicitam, quam quilibet tam. Contrarium tamen quodam hoc sustinente Garcia n. 173. cum cit. gl. v. vacare. & Bonifac. ibid. nu. 10. & 24. & Mascari. de præb. conclus. 187. nimirum, quod in eo, cui facta invalide collatio, seu habente titulum reprobata, vacatio inducatur per solam assecutionem possessionis de facto reipsa; nec consideretur, eum potuisse illam assequi; verum, ut vides, Auctores hi loquentes juxta textum cit. clem. si plures. loqui videntur de præhabitis incompatible, & tertio accedente incompatible, incompatibilitate non ortà merè ex sufficientià, sed aliunde; quia v. g. dignitates sunt & c. unde meritò manet in dubio, utrum ex dispensatione habens duo vel plura, ideo præcisè incompatible, quia singula vel unum illorum, aut aliqua sufficientia, ea amittat per assecutionem tertii vel quarti, etiam incompatible ratione sufficientià, vel aliunde.

Questio 96. Quid, si is, cui dispensativè concessum habere duo incompatible simul cum facultate alterum dimittendi, & loco illius dimissi aliud recipiendi, unum ex iis in favorem alicujus dimittat, reservatis sibi illius fructibus, vacent priora duo per assecutionem alterius?

Respondet negativè Azor. cit. q. 10. §. quærat ali. quis. eod quod, qui fructus beneficii habet vel retinet, non dicatur habere beneficium, ut Archid. & Gemin. in c. nemo, de elect. in 6. & fructus jurè non sint incompatibiles cum beneficio, ut AA. in c. super eo, de præb. in 6. Verum addit Azor aliis contrarium videri probabilius, eod quod, qui beneficium dimittit fructibus sibi reservatis, videatur non ex toto beneficium ipsum dimisisse, certè, si sermo est de incompatible ratione sufficientià, hæc posterior sententia est probabilior; quia ratione fructuum beneficium dicitur sufficientis, & tunc intentio dispensantis videtur fuisse, ne unà cum tertio retinendo ambo priora, abundaret fructibus.